

**KONFERENSSI LIITTYMISESTÄ
EUROOPAN UNIONIIN
– SERBIA –**

**Bryssel, 9. tammikuuta 2014
(OR. en)**

AD 1/14

LIMITE

CONF-RS 1

LIITTYMISTÄ KOSKEVA ASIAKIRJA

Asia: EU:N YLEINEN KANTA
Serbian liittymistä Euroopan unioniin käsittelevän hallitustenvälisen konferenssin
avaava ministerikokous (Bryssel, 21. tammikuuta 2014)

EU:N AVAUSPUHEENVUORO LIITTYMISNEUVOTTELUISSA

1. Olen iloinen voidessani tänään Euroopan unionin puolesta toivottaa arvoisat Serbian edustajat tervetulleiksi aloittamaan virallisesti neuvottelut Serbian liittymisestä Euroopan unioniin.
2. Tämä on historiallinen hetki meille kaikille. Laajentuminen kuuluu edelleen Euroopan unionin keskeisiin politiikkoihin. Liittymisneuvottelujen aloittaminen ei ole ainoastaan tärkeä askel Serbian suhteissa EU:hun, vaan se on myös selkeä todiste siitä, että EU on edelleen sitoutunut Länsi-Balkanin lähentymiseen EU:hun. Liittymisneuvottelujen aloittaminen on myös osoitus siitä, että edellytysten täytyessä EU noudattaa sitoumuksiaan. Liittymisen mahdollisuus kannustaa poliittisiin ja taloudellisiin uudistuksiin, muuttamaan yhteiskuntaa, vakiinnuttamaan oikeusvaltioperiaatteen ja luomaan uusia tilaisuuksia kansalaisille ja liike-elämälle niissä Euroopan maissa, jotka haluavat olla mukana hankkeessa, jonka tavoitteena on entistä tiiviimpi unioni. Se vahvistaa alueen vakaus- ja sovintoprosessia ja osoittaa laajentumisprosessin muutos- ja vakautusvaikutuksen sekä EU:n että koko alueen eduksi.
3. Serbia on jo nyt Euroopan unionin läheinen kumppani, joka kuuluu vakautus- ja assosiaatioprosessiin. Kaupasta ja kaupan liitännäistoimenpiteistä tehty väliaikainen sopimus, joka allekirjoitettiin huhtikuussa 2008, tuli voimaan 1. helmikuuta 2010. Lisäksi vakautus- ja assosiaatiosopimus tuli voimaan 1. syyskuuta 2013. Tätä ennen komissio on pitänyt yllä intensiivistä vuoropuhelua Serbian viranomaisten kanssa seuratakseen lokakuussa 2011 Serbian jäsenyyshakemuksesta annetussa komission lausunnossa esitetyn EU:n uudistusohjelman ja ensisijaisen tavoitteen toteuttamista. On toteutettu rohkeita toimia tavoitteena saada aikaan ensimmäinen sopimus Serbian ja Kosovon suhteiden normalisointia koskevista periaatteista*, ja myönteistä edistystä on sittemmin saatu aikaan sen keskeisten osien täytäntöönpanossa.

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

4. Kaiken kaikkiaan EU:n ja Serbian välinen vuoropuhelu ja yhteistyö on ollut hyvin intensiivistä viime vuosina. Euroopan unioni panee merkille, että Serbia on pannut väliaikaista sopimusta hyvin täytäntöön ja vaikuttanut osaltaan useiden yhteisten instituutioiden toiminnan sujuvuuteen. Lisäksi, kuten todettiin 21. lokakuuta pitämässämme vakautus- ja assosiaationeuvoston ensimmäisessä istunnossa, vakautus- ja assosiaatiosopimuksen voimaantulo aloitti laadullisesti uuden vaiheen kahdenvälisissä suhteissamme. Lisäksi vakautus- ja assosiaatiosopimus vahvistaa entisestään väliaikaisesta sopimuksesta saatuja, jo nyt selkeästi näkyvissä olevia positiivisia vaikutuksia erityisesti kaupan alalla. Tämä merkitsee Serbialle huomattavia uusia velvoitteita ja sitoumuksia, jotka koskevat muun muassa oikeuden, vapauden ja turvallisuuden, työntekijöiden vapaan liikkuvuuden ja sijoittautumisoikeuden sekä pääomien ja palvelujen vapaan liikkuvuuden aloja ja jotka nyt ovat sopimusluonteisia.
5. Hyödyt, joita koituu molemmille osapuolille suhteittemme laadullisesta parantumisesta, ovat jo toteutumassa. Esimerkiksi EU:hun matkustaminen on muuttunut helpommaksi Serbian kansalaisille sen jälkeen kun viisumivapaustuli voimaan vuonna 2009. EU myös antaa Serbialle rahoitustukea liittymistä valmistelevasta tukivälineestä (IPA). Lisäksi Serbia osallistuu useisiin EU:n ohjelmiin. Poliittinen ja taloudellinen vuoropuhelumme kehittyy hyvin etenkin vakautus- ja assosiaatiosopimuksella perustetuissa elimissä.
6. Kuten neuvosto totesi 11. joulukuuta 2012 antamissaan päätelmissä ja hiljattain 25. kesäkuuta ja 17. joulukuuta 2013 antamissaan päätelmissä, jotka hyväksyttiin 27. ja 28. kesäkuuta ja 19. ja 20. joulukuuta 2013 kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa, Serbia on edennyt riittävästi jäsenyysehtojen täyttämässä, erityisesti ensisijaisen tavoitteen täyttämässä eli etenemisessä kohti näkyvää ja kestävää suhteiden paranemista Kosovon kanssa. Serbia täyttää riittävästi vakautus- ja assosiaatioprosessin poliittiset kriteerit ja edellytykset ja on edennyt merkittävästi toimivan markkinatalouden luomisessa. Serbian pitäisi pystyä täyttämään jäsenyyden velvoitteet keskipitkällä aikavälillä lähes kaikilla unionin säännösten aloilla.
7. Tänäpä käynnistyvät liittymisneuvottelut ovat jälleen eräs virstanpylväs suhteidemme kehityksessä. Teidän maanne on osa yhteistä eurooppalaista historiaamme, perintöämme, arvojamme ja kulttuuriamme, ja me odotamme jo hyvin läheisten suhteidemme tiivistymistä entisestään.

8. Neuvottelumme perustuvat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 49 artiklaan, ja niissä otetaan näin ollen huomioon kaikki asiaankuuluvat neuvoston päätelmät, erityisesti Kööpenhaminassa kesäkuussa 1993 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät ja joulukuun 2006 Eurooppa-neuvoston hyväksymä uusi yksimielisyys laajentumisesta. Neuvosto pitää hyvin tärkeänä, että uusi yksimielisyys laajentumisesta toteutuu johdonmukaisesti. Yksimielisyyden pohjana ovat sitoumusten vahvistaminen, oikeudenmukainen ja tiukka ehdollisuus, tehostettu viestintä sekä EU:n valmiudet kaikissa sen ulottuvuuksissa integroida uusia jäseniä. Kutakin ehdokasmaata arvioidaan sen omien ansioiden mukaan. Uskottavalla laajentumiskäytännöllä on olennainen merkitys asianomaisten maiden uudistusvauhdin ylläpitämisessä sekä laajentumisen yleisen kannatuksen säilyttämisessä jäsenvaltioissa. Neuvosto on edelleen lujasti sitoutunut viemään laajentumisprosessia eteenpäin sovittujen periaatteiden ja päätelmien pohjalta.
9. Kuten Eurooppa-neuvostossa 27. ja 28. kesäkuuta 2013 pyydettiin ja Eurooppa-neuvostossa 19. ja 20. joulukuuta 2013 vahvistettiin, neuvosto hyväksyi 17. joulukuuta 2013 yleisen neuvottelukäytännön, joka noudattaa Eurooppa-neuvoston joulukuussa 2006 hyväksymää uutta yksimielisyyttä laajentumisesta sekä vakiintuneita käytäntöjä. Siihen sisältyy komission ehdottama uusi lähestymistapa lukuihin "Oikeuslaitos ja perusoikeudet" ja "Oikeus, vapaus ja turvallisuus" sekä Serbian ja Kosovon suhteiden normalisointiin.
10. Neuvottelukäytännössä, jonka me esitämme teille tänään, otetaan huomioon aikaisemmista laajentumisista ja meneillään olevista liittymisneuvotteluista saadut kokemukset sekä jatkuvasti kehittyvä unionin säännöstö, ja se on laadittu Serbian omien ansioiden ja sen erityisominaisuuksien mukaisesti. Neuvottelut tähtäävät siihen, että Serbia hyväksyy EU:n säännösten kokonaisuudessaan ja varmistaa sen täysimääräisen täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan.

11. Neuvottelukehyksessä otetaan huomioon etenkin oikeuslaitosta ja perusoikeuksia sekä oikeutta, vapautta ja turvallisuutta koskevien neuvottelulukujen osalta saadut kokemukset. Molempia lukuja käsitellään jo neuvottelujen alkuvaiheessa, jotta tarvittavan lainsäädännön säätämiseksi ja instituutioiden perustamiselle sekä täytäntöönpanon tulosten saavuttamiselle annettaisiin mahdollisimman paljon aikaa ennen neuvottelujen saattamista päätökseen. Komission näistä luvuista laatimissa tarkastelukertomuksissa annetaan olennaista ohjeistusta myös niistä toimista, joita on käsiteltävä Serbian viranomaisten hyväksymissä toimintasuunnitelmissa ja jotka muodostavat lukujen avaamisedellytykset. Nämä toimintasuunnitelmat, joissa vahvistetaan Serbian uudistusten painopisteet, olisi laadittava kaikkia keskeisiä sidosryhmiä avoimesti kuullen, jotta varmistetaan mahdollisimman suuri tuki niiden täytäntöönpanolle.
12. Neuvottelukehyksessä otetaan myös huomioon se, että Serbia on edelleen sitoutunut jatkamaan toimia parantaakseen näkyvästi ja kestävästi suhteitaan Kosovoon. Tässä prosessissa on varmistettava se, että molemmat voivat jatkaa lähentymistään Eurooppaan välttämällä samalla sitä, että toinen voisi estää toista näissä pyrkimyksissä, ja sen tulisi asteittain johtaa Serbian ja Kosovon suhteiden kokonaisvaltaiseen normalisointiin oikeudellisesti sitovan sopimuksen muodossa Serbian liittymisneuvottelujen päättyessä, jotta molemmat voivat käyttää täysin oikeuksiaan ja noudattaa velvoitteitaan.
13. Unionin säännöstö käsittää muun muassa tavoitteet ja periaatteet, joihin unioni perustuu, kuten Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa on esitetty. Odotamme teidän tulevana jäsenvaltiona kunnioittavan arvoja, joihin unioni perustuu. Euroopan unioniin liittyminen merkitsee lisäksi unionin säännöstön, sellaisena kuin se on liittymisajankohtana, panemista oikea-aikaisesti ja tosiasiallisesti täytäntöön kokonaisuudessaan. Riittävien hallinnollisten ja oikeudellisten valmiuksien kehittäminen on keskeisen tärkeää kaikkien jäsenyydestä johtuvien velvoitteiden täyttämisessä.

14. Kuten jo aiemmin todettiin, Serbian pitäisi pystyä täyttämään jäsenyyden velvoitteet keskipitkällä aikavälillä lähes kaikilla unionin säännöstön aloilla. Serbian on ennen liittymistä jatkettava pyrkimyksiään yhdenmukaistaa lainsäädäntönsä unionin säännöstön kanssa ja varmistettava keskeisten uudistusten ja lainsäädännön täysimääräinen täytäntöönpano erityisesti oikeusvaltioperiaatteen sekä oikeuslaitoksen uudistamisen, korruption torjunnan ja keskeisten instituutioiden riippumattomuuden osalta sekä parannettava liiketoimintaympäristöä edelleen; erityistä huomiota olisi kiinnitettävä muita heikommassa asemassa olevien väestöryhmien, erityisesti romanien, oikeuksiin ja osallistamiseen sekä vähemmistöjen suojelua koskevan lainsäädännön tosiasialliseen täytäntöönpanoon, kansallisten vähemmistöjen syrjimättömään kohteluun koko Serbiassa ja seksuaalisen suuntautumisen tai sukupuoli-identiteetin perusteella tapahtuvan syrjinnän torjumiseen.
15. Maailmanlaajuinen talous- ja finanssikriisi vaikuttaa myös Serbiaan, ja se on korostanut kansallisten talouksien keskinäistä riippuvuutta sekä EU:n sisällä että sen ulkopuolella. Tältä osin palautamme mieliin, että on tärkeää vahvistaa talouden elpymistä ja että EU on sitoutunut avustamaan jatkossakin antamalla toimintapoliittista neuvontaa ja rahoitustukea. Lisäponnistukset rakenneuudistusten, julkisen talouden vakauttamisen ja EU:hun liittyvien uudistusten toteuttamiseksi, Eurooppa 2020 -strategian toteuttaminen mukaan lukien, vauhdittanevat elpymistä ja kasvua ja lisäävät kilpailukykyä sekä parantanevat talouden ohjausta ja hallintaa ja auttanevat valmistautumaan talous- ja rahaliiton uusiin valvontamenettelyihin.
16. Myös alueellinen yhteistyö ja hyvät naapuruussuhteet kuuluvat edelleen oleellisena osana laajentumisprosessiin. Serbian tulisi myös jatkaa rakentavaa osallistumista osallistavaan alueelliseen yhteistyöhön ja lujittaa suhteita naapurimaihin. Lisäksi edistymistä mitataan suhteessa siihen, miten Serbia on sitoutunut ratkaisemaan menneisyyden avoimena olevia kysymyksiä ja perintöä kansainvälistä oikeutta ja asiaa koskevia neuvoston päätelmiä ja rauhanomaisen riitojenratkaisun periaatetta noudattaen Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan mukaisesti, mukaan lukien tarvittaessa Kansainvälisen tuomioistuimen sitova tuomiovalta tai välimiesmenettelyt.

17. Palauttakaaamme lisäksi mieliin, että unioni jatkaa liittymisneuvottelujen rinnalla kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävää vuoropuhelua ja kulttuuriyhteistyötä Serbian kanssa saattaakseen ihmiset yhteen ja varmistaakseen kansalaisten tuen liittymisprosessille.
18. Lopuksi todettakoon, että jäsenvaltioiden tehtävänä on prosessin lopussa päättää, täyttyvätkö edellytykset neuvottelujen päättämiseksi siten, että otetaan huomioon unionin säännösten kehittyminen neuvottelujen aloittamisen jälkeen ja Serbian valmius jäsenyyteen. Tänään aloittamamme liittymisneuvottelut tulevat olemaan vaativia. Luotamme kuitenkin siihen, että teillä on valmiudet saattaa ne onnistuneesti päätökseen päättäväisyyden avulla. Tuemme teitä pyrkimyksissänne ja odotamme mielenkiinnolla hetkeä, jolloin voimme toivottaa teidät tervetulleeksi Euroopan unioniin täysjäsenenä.

NEUVOTTELUKEHYS

Neuvotteluperiaatteet

19. Liittymisneuvottelut perustuvat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 49 artiklaan ja niissä otetaan näin ollen huomioon kaikki asiaankuuluvat Eurooppa-neuvoston päätelmät, erityisesti joulukuun 2006 Eurooppa-neuvoston hyväksymä uusi yksimielisyys laajentumisesta sekä Kööpenhaminassa vuonna 1993 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät.
20. Neuvottelut perustuvat Serbian omiin ansioihin, ja neuvottelutahdin määrää se, miten Serbia edistyy jäsenyyteen liittyvien vaatimusten täyttämisessä. Puheenjohtajavaltio tai tarpeen mukaan komissio pitää neuvoston täysin ajan tasalla, jotta neuvosto voi säännöllisesti tarkistaa tilanteen. Unioni puolestaan päättää aikanaan, täytyvätkö edellytykset neuvottelujen päättämiseksi. Päätös pohjautuu komission raporttiin, jossa vahvistetaan Serbian täyttävän jäljempänä 23 kohdassa luetellut vaatimukset. Neuvottelujen yhteisenä tavoitteena on liittyminen. Neuvottelut ovat luonteeltaan avoin prosessi, jonka lopputulosta ei voida taata etukäteen.

YUTP:n alalla korkea edustaja vastaa läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja tarvittaessa komission kanssa arvioinnista, ehdotusten tekemisestä neuvotteluissa ja säännöllisestä raportoinnista neuvostolle.

21. Neuvottelut aloitetaan sillä perusteella, että Serbia kunnioittaa ja on sitoutunut edistämään SEU 2 artiklassa tarkoitettuja unionin perustana olevia arvoja, jotka ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina.

Neuvottelujen aloittamisen perusteena on myös se, että Serbia täyttää jo suurelta osin jäsenyyskriteerit, erityisesti Kööpenhaminan Eurooppa-neuvoston vuonna 1993 vahvistamat poliittiset perusteet ja neuvoston vuonna 1997 vahvistamat vakautus- ja assosiaatioprosessin ehdot. Unioni odottaa Serbian jatkavan työtä, jonka päämääränä on täyttää täysin kyseiset kriteerit ja edellytykset, ja huolehtivan keskeisten uudistusten ja keskeisen lainsäädännön täysimääräisestä täytäntöönpanosta varsinkin oikeuslaitoksen uudistamisen, korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan, julkishallinnon uudistamisen, keskeisten instituutioiden riippumattomuuden, tiedotusvälineiden vapauden, syrjinnän torjunnan ja vähemmistöjen suojelun osalta.

Unioni ja Serbia jatkavat intensiivistä poliittista vuoropuheluaan. Komissio seuraa edelleen tiiviisti kaikkien jäsenyyskriteerien täyttämässä saavutettua edistymistä, ja sitä pyydetään raportoimaan tästä edelleen neuvostolle säännöllisesti.

22. Jos Serbia rikkoo vakavasti ja jatkuvasti unionin perustana olevia arvoja, komissio suosittelee omasta aloitteestaan tai jäsenvaltioiden yhden kolmanneksen pyynnöstä neuvottelujen keskeyttämistä ja esittää ehdot niiden mahdollista jatkamista varten. Neuvosto päättää tällaisen suosituksen perusteella määräenemmistöllä Serbiaa kuultuaan neuvottelujen keskeyttämisestä ja niiden jatkamiselle asetettavista ehdoista. Jäsenvaltiot tekevät ratkaisunsa hallitustenvälisessä konferenssissa neuvoston päätöksen mukaisesti, sanotun rajoittamatta hallitustenvälisessä konferenssissa yleensä edellytettävää yksimielisyyttä. Ratkaisusta ilmoitetaan Euroopan parlamentille.
23. Serbian edistyminen liittymiseen valmistautumisessa vaikuttaa taloudellisen ja sosiaalisen lähentymisen kautta neuvottelujen etenemiseen. Edistymistä mitataan ottaen huomioon erityisesti seuraavat vaatimukset:
 - Kööpenhaminan kriteerit, joissa esitetään jäsenyydelle seuraavat vaatimukset:
 - vakaat instituutiot, jotka takaavat demokratian, oikeusvaltion, ihmisoikeudet sekä vähemmistöjen kunnioittamisen ja suojelun;

- toimiva markkinatalous ja kyky selviytyä kilpailupaineista ja markkinavoimista unionissa;
 - kyky täyttää jäsenyyden velvoitteet, mukaan lukien sitoutuminen poliittisen unionin sekä talous- ja rahaliiton tavoitteisiin ja hallinnolliset valmiudet soveltaa unionin säännöstöä ja panna se täytäntöön tehokkaasti;
- vakautus- ja assosiaatioprosessin edellytykset, jotka muodostavat edelleen yhteiset puitteet suhteille kaikkiin Länsi-Balkanin maihin niiden EU:hun liittymiseen saakka, erityisesti Serbian sitoutuminen hyviin naapuruussuhteisiin ja Serbialta odotettava vahva panos alueellisen yhteistyön tiivistämiseen kesäkuussa 2003 hyväksytyn Länsi-Balkania koskevan Thessalonikin toimintasuunnitelman mukaisesti ja ottaen huomioon asiaan kuuluvat neuvoston päätelmät.
- Serbian jatkuva sitoutuminen vakautus- ja assosiaatioprosessin ehtojen mukaisesti sen ja Kosovon suhteiden näkyvään ja kestävään parantamiseen * Tässä prosessissa on varmistettava se, että molemmat voivat jatkaa lähentymistään Eurooppaan välttämällä samalla sitä, että toinen voisi estää toista näissä pyrkimyksissä, ja sen tulisi asteittain johtaa Serbian ja Kosovon suhteiden kokonaisvaltaiseen normalisointiin oikeudellisesti sitovan sopimuksen muodossa Serbian liittymisneuvottelujen päättyessä, jotta molemmat voivat käyttää täysin oikeuksiaan ja noudattaa velvoitteitaan.

Serbian odotetaan erityisesti edelleen

- a) panevan hyvässä uskossa täytäntöön kaikki Kosovon kanssa käydyssä vuoropuhelussa aikaansaadut sopimukset;
- b) noudattavan täysin osallistavan alueellisen yhteistyön periaatteita;

* Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

- c) ratkaisevan vuoropuhelua käyden ja kompromissin hengessä jäljellä olevat muut kysymykset käytännöllisten ja kestävien ratkaisujen pohjalta ja tekevän yhteistyötä tarpeellisissa teknisissä ja oikeudellisissa asioissa Kosovon kanssa;
- d) tekevän tosiasiallista yhteistyötä EULEXin kanssa ja myötävaikuttavan aktiivisesti siihen, että EULEX suoriutuu kaikilta osin ja esteittä toimeksiannostaan koko Kosovossa.

Serbian ja Kosovon suhteiden normalisointia koskevaa kysymystä käsitellään luvussa 35 "Muut asiat" erillisenä kohtana, jota tulisi käsitellä liittymisneuvotteluprosessin alkuvaiheessa ja koko sen ajan ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa muissa asiaan liittyvissä luvuissa, kuten on esitetty jäljempänä 38 kohdassa.

- Serbian sitoutuminen ratkaisemaan mahdolliset rajariidat rauhanomaista riitojenratkaisuperiaatetta noudattaen Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan mukaisesti, mukaan lukien tarvittaessa Kansainvälisen tuomioistuimen sitova tuomiovalta tai välimiesmenettelyt.
- Vakautus- ja assosiaatiosopimuksen mukaisten Serbian velvoitteiden täyttäminen sekä Serbian edistymisen komission lausunnossa esille tuotujen heikkouksien korjaamisessa.

24. Olisi varmistettava, että eri lukuja koskevat neuvottelut edistyvät kaiken kaikkiaan tasapainoisesti. Koska luvut "Oikeuslaitos ja perusoikeudet" ja "Oikeus, vapaus ja turvallisuus" liittyvät toisiinsa ja unionin perustana oleviin arvoihin ja ovat tärkeitä unionin säännösten täytäntöönpanossa kaikilla aloilla, siinä tapauksessa, että näissä luvuissa edistyttyisiin merkittävästi hitaammin kuin neuvotteluluvuissa kaiken kaikkiaan, komissio ehdottaa kaikki muut käytettävissä olevat toimenpiteet toteutettuaan omasta aloitteestaan tai jäsenvaltioiden kolmasosan pyynnöstä, että sen suositusten antamista muiden neuvottelulukujen avaamisesta ja/tai päättämisestä lykätään, ja mukauttaa tähän liittyvän valmistelutyön asianmukaisella tavalla, kunnes tämä epäsuhta on korjattu. Neuvosto päättää määräenemmistöllä tällaisesta ehdotuksesta ja toteutettujen toimenpiteiden kumoamisen edellytyksistä. Jäsenvaltiot tekevät ratkaisunsa hallitustenvälisessä konferenssissa neuvoston päätöksen mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta hallitustenvälisessä konferenssissa yleensä edellytettävää yksimielisyyttä.
25. Edellä 24 kohdassa esitettyä menettelyä sovelletaan soveltuvin osin, jos luvussa 35 käsitellyssä Serbian ja Kosovon suhteiden normalisoinnissa edistytään merkittävästi hitaammin kuin neuvotteluissa kaiken kaikkiaan siitä syystä, että Serbia ei ole toiminut hyvässä uskossa etenkin Serbian ja Kosovon välillä aikaansaatuisten sopimusten täytäntöönpanossa.
26. Liittymistä edeltävänä kautena Serbian edellytetään mukauttavan asteittain unionin ulkopuolisten maiden osalta toteuttamansa politiikat ja kansainvälisissä järjestöissä määrittelemänsä kannat unionin ja sen jäsenvaltioiden politiikkoihin ja kantoihin.
27. Serbian on hyväksyttävä muiden liittymisneuvottelujen tulokset sellaisina kuin ne ovat sen liittymishetkellä.
28. Laajentumisen olisi vahvistettava jatkuvaa yhdentymiskehitystä, johon unioni ja sen jäsenvaltiot ovat sitoutuneet. Unionin yhtenäisyyden ja tehokkuuden turvaamiseksi olisi tehtävä kaikki mahdollinen. Joulukuun 2006 Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti korostaen, että on tärkeää, että EU voi pitää yllä ja syventää omaa kehitystään, laajentumistahdissa on otettava huomioon unionin kyky ottaa vastaan uusia jäseniä, mikä on tärkeä seikka sekä unionin että Serbian yleisen edun kannalta.

29. Unioni jatkaa liittymisneuvottelujen rinnalla kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävää vuoropuhelua ja kulttuuriyhteistyötä Serbian kanssa saattaakseen ihmiset yhteen ja varmistaakseen kansalaisten tuen liittymisprosessille.
30. Jotta vahvistettaisiin kansalaisten luottamusta laajentumisprosessiin ja lisättäisiin avoimuutta, päätökset tehdään mahdollisimman avoimesti. Sisäiset kuulemiset ja käsittelyt suojataan siinä määrin kuin on tarpeen päätöksentekoprosessin turvaamiseksi yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin koskevan EU:n lainsäädännön mukaisesti kaikilla unionin toiminnan aloilla.

Neuvottelujen sisältö

31. Unioniin liittyminen merkitsee sitä, että Serbia hyväksyy unioniin ja sen toimielinjärjestelmään kuuluvat oikeudet ja velvollisuudet eli unionin säännösten. Serbian on sovellettava sitä sellaisena kuin se on liittymishetkellä. Unioniin liittyminen merkitsee lainsäädännön yhdenmukaistamisen lisäksi sitä, että Serbia panee unionin säännösten oikea-aikaisesti ja tosiasiallisesti täytäntöön ja valvoo sen noudattamista. Unionin säännöstö kehittyy jatkuvasti ja siihen kuuluvat erityisesti:
- unionin perustana olevien sopimusten sisältö, periaatteet, arvot ja poliittiset tavoitteet;
 - toimielinten perussopimusten mukaisesti hyväksymät säädökset sekä Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö;
- muut unionin puitteissa hyväksytyt joko oikeudellisesti sitovat tai ei-sitovat säädökset, kuten toimielinten väliset sopimukset, päätöslauselmat, lausumat, suositukset ja suuntaviivat
- unionin tekemät, unionin yhdessä jäsenvaltioidensa kanssa tekemät ja jäsenvaltioiden keskenään tekemät kansainväliset sopimukset unionin toiminta-aloilla.

Tätä sovelletaan soveltuvin osin Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) perustamissopimukseen ja kyseisen sopimuksen nojalla tai puitteissa hyväksyttyihin säädöksiin ja tehtyihin sopimuksiin, joita Serbian on myös noudatettava.

Serbian on käännettävä unionin säännöstö serbiaksi hyvissä ajoin ennen liittymistä ja koulutettava liittymiseen mennessä EU:n toimielinten asianmukaisen toiminnan edellyttämä riittävä määrä kääntäjiä ja tulkkeja.

32. Unionin säännöstöstä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet, joita kaikkia Serbian on jäsenvaltiona kunnioitettava, merkitsevät sitä, että kaikki voimassa olevat Serbian ja unionin väliset kahdenväliset sopimukset ja kaikki muut Serbian tekemät kansainväliset sopimukset, jotka ovat ristiriidassa jäsenyysvelvoitteiden kanssa, on sanottava irti.
33. Se, että Serbia hyväksyy unionin säännöstöstä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet, voi edellyttää erityisiä mukautuksia unionin säännöstöön ja voi poikkeuksellisesti antaa aiheutta liittymisneuvotteluissa määriteltäviin siirtymätoimenpiteisiin. Unionin säännöstöstä poikkeavat vakautus- ja assosiaatiosopimuksen määräykset eivät voi olla ennakkotapauksia liittymisneuvotteluissa.

Erityisistä mukautuksista unionin säännöstöön sovitaan tarpeen tullen noudattaen säännöstöön kuuluvia periaatteita, kriteerejä ja parametreja, joita jäsenvaltiot soveltavat säännöstön hyväksymisen yhteydessä ja ottaen huomioon Serbian erityispiirteet.

Unioni saattaa hyväksyä Serbian pyytämiä siirtymätoimenpiteitä edellyttäen, että ne ovat soveltamisajaltaan ja -alaltaan rajattuja ja niihin liittyy unionin säännösten soveltamista koskeviin selkeästi määriteltyihin vaiheisiin jaksoteltu suunnitelma. Sisämarkkinoiden laajentumiseen liittyvien alojen osalta sääntelytoimenpiteitä olisi toteutettava nopeasti ja siirtymäkausien olisi oltava lyhyitä ja niitä olisi oltava vähän; jos tarvitaan huomattavia mukautuksia, jotka edellyttävät merkittäviä ponnistuksia myös rahoituksen osalta, voidaan harkita asianmukaisia siirtymäjärjestelyjä osana jatkuvaa, yksityiskohtaista ja budjetoitua mukauttamissuunnitelmaa. Siirtymätoimenpiteet eivät missään tapauksessa saa aiheuttaa muutoksia unionin sääntöihin tai politiikkoihin eivätkä häiritä niiden asianmukaista toimintaa tai johtaa kilpailun merkittävään vääristymiseen. Tässä yhteydessä on otettava huomioon unionin ja Serbian edut. Lisäksi voidaan sopia unionin edun mukaisista siirtymätoimenpiteistä ja erityisjärjestelyistä, erityisesti turvalausekkeista, 16. ja 17.12.2004 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien 23 kohdan toisen luetelmakohdan mukaisesti.

34. Unionin säännöstöön tehtäviä yksityiskohtaisia teknisiä mukautuksia ei tarvitse määrittää liittymisneuvottelujen aikana. Ne valmistellaan yhteistyössä Serbian kanssa, ja unionin toimielimet hyväksyvät ne hyvissä ajoin, jotta ne tulisivat voimaan liittymispäivänä.
35. Serbia osallistuu talous- ja rahaliittoon liittymisestä alkaen jäsenvaltiona, jota koskee poikkeus, ja se ottaa euron käyttöön kansalliseksi valuutakseen neuvoston tehtyä siitä päätöksen arvioituaan, täyttääkö Serbia tarvittavat ehdot. Muuta unionin säännöstöä tällä alalla sovelletaan kaikilta osin liittymisestä alkaen.
36. Oikeuden, vapauden ja turvallisuuden alueen osalta Euroopan unionin jäsenyys tarkoittaa sitä, että Serbia hyväksyy liittyessään unionin tämän alan säännösten kokonaisuudessaan, Schengenin säännöstö mukaan lukien. Osaa tästä säännöstöstä sovelletaan Serbiaan kuitenkin vasta sen jälkeen, kun neuvosto on tehnyt Serbian valmiutta koskevan Schengen-arvioinnin pohjalta päätöksen henkilötarkastusten poistamisesta sisärajoilta ottaen huomioon komission kertomuksen, jossa vahvistetaan, että Serbia noudattaa edelleen Schengenin säännösten kannalta merkityksellisiä liittymisneuvotteluissa tekemiään sitoumuksia.

37. Serbian on varmistettava unionin säännösten kaikilla aloilla, että sen instituutioita, hallinnointivalmiuksia sekä hallinnollisia ja oikeudellisia järjestelmiä vahvistetaan riittävästi, jotta säännöstö pantaisiin täytäntöön tehokkaasti tai voitaisiin panna täytäntöön tehokkaasti hyvissä ajoin ennen liittymistä. Yleisesti ottaen tämä edellyttää hyvin toimivaa ja vakaata julkishallintoa, joka perustuu tehokkaaseen ja puolueettomaan virkamieskuntaan ja riippumattomaan ja tehokkaaseen oikeusjärjestelmään. Tarkemmin sanottuna tämä edellyttää tarvittavia valmiuksia ja rakenteita EU:n varojen asianmukaista hallinnointia ja tehokasta valvontaa varten säännösten mukaisesti. Auttaakseen Serbiaa vahvistamaan instituutioitansa, hallinnointi- ja lainvalvontavalmiuksiaan sekä hallinnollisia ja oikeudellisia järjestelmiään, muun muassa korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi, ja mukautumaan EU:n säännöstöön tältä osin, EU antaa Serbialle teknistä apua hyödyntäen täysimääräisesti kaikkia käytettävissä olevia liittymistä valmistelevia varoja.
38. Serbian on varmistettava unionin säännösten kaikilla aloilla, että sen Kosovon asemaa koskeva kanta ei estä unionin säännösten täytäntöönpanoa Serbiassa eikä haittaa sitä. Kaikki tällaiset esteet käsitellään neuvottelujen aikana unionin säännösten asianomaisen luvun yhteydessä. Osana pyrkimyksiään yhdenmukaistaa lainsäädäntönsä unionin säännösten kanssa Serbia varmistaa erityisesti sen, että annettu lainsäädäntö sekä sen maantieteellinen soveltamisala eivät ole ristiriidassa Serbian ja Kosovon suhteiden kokonaisvaltaisen normalisoinnin kanssa.

Neuvottelumenettelyt

39. Varsinaiset neuvottelut käydään hallitustenvälisessä konferenssissa, johon osallistuvat kaikki jäsenvaltiot ja Serbia.
40. Komissio toteuttaa unionin säännösten analyttisen tarkastelun (screening), jonka avulla se selittää unionin säännöstöä Serbian viranomaisille, arvioi Serbian valmiuksia neuvottelujen aloittamiseksi yksittäisillä aloilla ja hankkii alustavia tietoja kysymyksistä, jotka todennäköisesti tulevat esille neuvottelujen aikana.

41. Unionin säännöstö jaetaan analyyttistä tarkastelua ja jatkoneuvotteluja silmällä pitäen useisiin lukuihin, joista kukin kattaa tietyn politiikan alan. Liitteessä on luettelo näistä luvuista. Serbian tai EU:n jostakin neuvotteluluvusta aiemmin esittämä näkemys ei vaikuta muista luvuista mahdollisesti muodostettavaan kantaan. Poliitiikan aloja, joilla Serbialta vaaditaan erityisen merkittäviä ponnisteluja lainsäädännön yhdenmukaistamiseksi unionin säännöstön kanssa ja sen täytäntöönpanon ja noudattamisen valvonnan varmistamiseksi, käsitellään liittymisneuvottelujen alkuvaiheessa. Lisäksi neuvottelujen kuluessa eri luvuista aikaansaatuja sopimuksia, edes osittaisia sopimuksia, ei voida katsoa lopullisiksi ennen kuin asiassa on päästy kokonaisratkaisuun.
42. Neuvosto määrittää Serbian jäsenyyshakemusta koskevan komission lausunnon, sitä seuraavien edistymiskertomusten sekä erityisesti komission tarkastelun aikana saamien tietojen pohjalta yksimielisesti komission ehdotuksesta edellytykset, jotka koskevat kunkin luvun väliaikaista päättämistä ja tarvittaessa avaamista. Lukuja "Oikeuslaitos ja perusoikeudet" ja "Oikeus, vapaus ja turvallisuus" varten asetetaan myös väliaikaisia edellytyksiä saman menettelyn mukaisesti. Unioni ilmoittaa Serbialle tällaiset edellytykset. Luvusta riippuen täsmälliset edellytykset koskevat erityisesti lainsäädännön yhdenmukaistamista unionin säännöstön kanssa ja riittäviä saavutuksia unionin säännöstön tärkeimpien osien täytäntöönpanossa, mistä käyvät ilmi asiaan kuuluvat hallinnolliset ja oikeudelliset valmiudet. Edellytyksiin sisältyy tarvittaessa myös vakautus- ja assosiaatiosopimuksen mukaisten sitoumusten täyttäminen, erityisesti niiden, joissa otetaan huomioon unionin säännöstön vaatimukset.

43. Kun otetaan huomioon edessä olevat haasteet ja tarvittavien uudistusten pitkäkestoisuus, lukuja "Oikeuslaitos ja perusoikeudet" ja "Oikeus, vapaus ja turvallisuus" olisi käsiteltävä neuvottelujen alkuvaiheessa, jotta tarvittavan lainsäädännön säätämiseksi ja instituutioiden perustamiselle sekä täytäntöönpanon tulosten saavuttamiselle annettaisiin mahdollisimman paljon aikaa ennen neuvottelujen saattamista päätökseen. Luvut avataan Serbian viranomaisten hyväksymien toimintasuunnitelmien pohjalta. Näiden lukujen analyttisestä tarkastelusta laadittavissa komission kertomuksissa annetaan olennaista ohjeistusta myös toimintasuunnitelmissa käsiteltävistä toiminnoista, jotka muodostavat avaamisedellytykset. Perustelluissa poikkeustapauksissa, joita saattaa ilmetä analyttisen tarkastelun yhteydessä, neuvosto tai komissio voivat kumpikin oman asemansa puitteissa päättää, että toimintasuunnitelmiin on sisällytettävä toimenpiteitä havaittujen puutteiden korjaamiseksi tietyssä määräajassa, tarvittaessa myös kiireellisesti toteuttavina asioina. Kun neuvosto katsoo komission arvioinnin pohjalta, että avaamisedellytykset täyttyvät, se päättää näiden lukujen avaamisesta ja vahvistaa avaamista koskevissa EU:n kannoissa esitettävät väliaikaiset edellytykset. Nämä väliaikaiset edellytykset kohdennetaan asiaankuuluvalla tavalla erityisesti lainsäädännön hyväksymiseen sekä hallinnollisten rakenteiden perustamiseen ja vahvistamiseen ja riittävien välivaiheen tulosten aikaan saamiseen, ja ne yhdistetään läheisesti toimintasuunnitelmien täytäntöönpanoa koskeviin toimiin ja välitavoitteisiin. Sen jälkeen neuvosto vahvistaa väliaikaisessa kannassa päättämisedellytykset, jotka edellyttävät konkreettisia tuloksia uudistusten täytäntöönpanossa.
44. Komissio pitää neuvoston ajan tasalla ja raportoi kaksi kertaa vuodessa lukuja "Oikeuslaitos ja perusoikeudet" ja "Oikeus, vapaus ja turvallisuus" koskevien neuvottelujen etenemisvaiheesta. Jos näistä luvuista käytävien neuvottelujen aikana ilmenee ongelmia, komissio voi tarvittaessa koko neuvotteluprosessin ajan ehdottaa ajantasaistettuja edellytyksiä, uudet ja muutetut toimintasuunnitelmat mukaan lukien, tai tarvittaessa muita korjaavia toimenpiteitä. Toimenpiteitä liittymistä valmistelevan avun mukauttamiseksi voidaan toteuttaa vain sovellettavien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti.

45. Mitä tulee Serbian ja Kosovon suhteiden normalisointiin , jota olisi käsiteltävä luvun 35 "Muut asiat" erillisenä kohtana, sovelletaan soveltuvien osien vastaavia 42, 43 ja 44 kohdassa esitettyjä menettelyjä ja korostetaan tässä yhteydessä erityisesti väliaikaisten edellytysten asettamista ja ajantasaistamista myös edellä mainittujen suhteiden normalisoinnissa tapahtuneen kehityksen huomioon ottamiseksi.
46. Komissio ja korkea edustaja seuraavat edelleen tiiviisti ja jatkuvasti Serbian pyrkimyksiä, joiden tavoitteena on normalisoida sen suhteet Kosovoon, ja raportoivat tarvittaessa ja vähintään kahdesti vuodessa tästä luvusta 35 käsiteltävästä asiasta neuvostolle.
47. Jos neuvottelut kattavat pitemmän ajan tai jos lukua tarkistetaan myöhemmin uudelleen esimerkiksi uuden unionin säännösten lisäämiseksi, myös olemassa olevia edellytyksiä voidaan ajantasaistaa.
48. Serbiaa pyydetään ilmoittamaan kantansa unionin säännöstöön ja raportoimaan edistymisestään edellytysten täyttymisen osalta sekä toimittamaan vaaditut luotettavat ja vertailukelpoiset tilastotiedot uudistusten täytäntöönpanosta. Neuvottelujen kulku riippuu siitä, kuinka asianmukaisesti Serbia saattaa unionin säännösten osaksi kansallista lainsäädäntöään ja, tarkoituksenmukaisilta osin, panee sen täytäntöön. Tässä yhteydessä Serbian on myös huolehdittava siitä, että sen hallintoviranomaiset ja oikeuslaitos soveltavat unionin säännöstöä tosiasiallisesti ja tehokkaasti.

49. Komissio seuraa tiiviisti Serbian edistymistä kaikilla aloilla hyödyntäen kaikkia käytettävissä olevia välineitä, myös komission tekemiä tai sen puolesta tehtäviä asiantuntijavierailuja, ja vakaus- ja assosiaatiosopimuksen mukaista vuoropuhelua. Komissio ilmoittaa neuvostolle säännöllisesti Serbian edistymisestä kullakin alalla neuvottelujen kuluessa ja erityisesti tehdessään luonnoksia EU:n yhteisiksi kannoiksi. Neuvosto ottaa tämän arvioinnin huomioon päättäessään käsiteltävänä olevaa lukua koskevien neuvottelujen jatkosta. Niiden tietojen lisäksi, joita EU saattaa pyytää kutakin lukua koskevia neuvotteluja varten ja jotka Serbian on toimitettava konferenssille, Serbiaa pyydetään toimittamaan edelleen säännöllisesti yksityiskohtaisia kirjallisia tietoja siitä, missä määrin unionin säännöstö on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä ja miten sen täytäntöönpanossa on edetty. Tiedot on toimitettava myös tapauksissa, joissa luvun käsittely on väliaikaisesti päätetty. Jos luvun käsittely on väliaikaisesti päätetty, komissio voi suositella neuvottelujen aloittamista uudelleen erityisesti, jos Serbia ei ole täyttänyt tärkeitä edellytyksiä tai ei ole pannut sitoumuksiaan täytäntöön.

NEUVOTTELUMENETTELY JA -JÄRJESTELYT

1. Puheenjohtaja

Kahdenvälisiä neuvotteluja koskevan käytännön mukaisesti kummallakin valtuuskunnalla on oma puheenjohtajansa, joten konferenssin puheenjohtajan valitseminen ei ole tarpeen.

Kokousten puheenjohtajana toimii käytännössä isäntävaltuuskunnan puheenjohtaja eli unionin valtuuskunnan puheenjohtaja.

2. Ministeri- ja varajäsenkokousten määrävälit - työryhmien perustaminen

Ministerikokouksia ja varajäsenkokouksia on määrä pitää vähintään kerran kuudessa kuukaudessa, mutta määrävälejä voidaan tarvittaessa muuttaa.

Neuvottelut käydään keskitetysti ministereiden ja varajäsenten tasolla. Työryhmiä pitäisi perustaa vain neuvotteluissa esiin tuleviin objektiivisiin tarpeisiin, ja ne toimivat varajäsenten johtamina tarkan toimeksiannon ja määrätyn aikataulun mukaan.

3. Kokouspaikka

Kokoukset pidetään Brysselissä, mutta huhti-, kesä- ja lokakuussa kaikki ministerikokoukset pidetään Luxemburgissa.

4. Järjestelyt

a) Sihteeristö

Konferenssin sihteeristöä hoitaa Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin tai hänen edustajansa alainen ryhmä, johon kuuluu neuvoston pääsihteeristön työntekijöitä ja Serbian valtuuskunnan nimeämiä työntekijöitä.

b) Konferenssin toimintakustannukset

Kukin osapuoli vastaa omista matkustuskuluistaan ja oleskelukuluistaan sekä sihteeristön käyttöön asetetun henkilöstön palkoista.

Konferenssin toimintakustannuksiin (esimerkiksi vuokrat, toimistokalusteet ja -tarvikkeet, televiestintä, tulkkaus, kääntäminen, konferenssia varten palkattu väliaikainen henkilöstö) saa Euroopan unionin neuvostolta ennakkoa.

Nämä kustannukset kuuluvat neuvoston talousarvioon erityisenä budjettikohtana.

Neuvoston pääsihteeristö antaa tarvittaessa vuosittain konferenssille taloushallintoa koskevan kertomuksen toimintakustannuksista. Nämä kustannukset jaetaan osallistujien kesken yhdessä sovittavien menettelyjen mukaisesti.

c) Kokousasiakirjojen laatiminen

Kokousasiakirjojen laadinnasta on hyväksytty seuraavat säännöt, joita voidaan tarvittaessa mukauttaa saatujen kokemusten perusteella. Muita erityisiä asiakirjoja voidaan kuitenkin antaa sihteeristön laadittaviksi.

d) Ministeritason istunnot

Joka istunnon jälkeen laaditaan yhteenveto päätelmistä, jonka varajäsenet viimeistelevät sihteeristön laatiman ehdotuksen perusteella ja joka annetaan seuraavan ministeritason istunnon hyväksyttäväksi virallisesti.

e) Varajäsenten tasolla pidettävät istunnot

- Jokaisen istunnon jälkeen laaditaan yhteenveto päätelmistä.
- Laaditaan tarvittaessa selontekoja ministeritason istuntoja varten konferenssin sihteeristön laatimien ehdotusten perusteella.

f) Työryhmät

- Laaditaan selontekoja varajäsenille konferenssin sihteeristön laatimien ehdotusten perusteella.

ALUSTAVA, VIITTEELLINEN LUETTELO LUKUJEN OTSIKOISTA

(Huom. Tämä luettelo ei millään tavoin vaikuta neuvottelujen asianmukaisessa vaiheessa tehtäviin, asioiden käsittelyjärjestystä koskeviin päätöksiin.)

1. Tavaroiden vapaa liikkuvuus
2. Työntekijöiden vapaa liikkuvuus
3. Sijoittautumisvapaus ja palvelujen tarjoamisen vapaus
4. Pääomien vapaa liikkuvuus
5. Julkiset hankinnat
6. Yhtiöoikeus
7. Henkistä omaisuutta koskeva lainsäädäntö
8. Kilpailupolitiikka
9. Rahoituspalvelut
10. Tietoyhteiskunta ja viestimet
11. Maatalous ja maaseudun kehittäminen
12. Elintarvikkeiden turvallisuus, eläinlääkintä- ja kasvinsuojelupolitiikka
13. Kalastus
14. Liikennepolitiikka
15. Energia
16. Verotus
17. Talous- ja rahaliitto
18. Tilastot
19. Sosiaalipolitiikka ja työllisyys
20. Yritys- ja teollisuuspolitiikka
21. Euroopan laajuiset verkot
22. Aluepolitiikka ja rakennepolitiikan välineiden yhteensovittaminen

23. Oikeuslaitos ja perusoikeudet
 24. Oikeus, vapaus ja turvallisuus
 25. Tiede ja tutkimus
 26. Koulutus ja kulttuuri
 27. Ympäristö ja ilmastonmuutos
 28. Kuluttajansuoja ja terveyden suojelu
 29. Tulliliitto
 30. Ulkosuhteet
 31. Ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittika
 32. Varainhoidon valvonta
 33. Varainhoitoa ja talousarviota koskevat määräykset
 34. Instituutiot
 35. Muut asiat
-